

NVO projekti attīstības sadarbībai
*Informācija Ministru kabineta un nevalstisko organizāciju
sadarbības memoranda padomei*

Pamatproblēma: Netiek ievērots vienlīdzības princips Latvijas divpusējā attīstības finansējuma sadalījumā, salīdzinot nevalstiskajās organizācijas un valsts pārvaldes un izglītības jomas organizācijas, kā arī NAP noteiktais finansējuma pieaugums nevalstisko organizāciju projektiem.

Apakšproblēmas:

1. Kopējais divpusējais attīstības sadarbības finansējums pēdējo gadu laikā ir ievērojami pieaudzis, vienlaikus **NVO pieejamais finansējums proporcionāli ir samazinājies.**

2012.gadā attīstības sadarbības divpusējais finansējums bija 50 000 EUR, no kā 15 000 (33%) bija pieejami NVO projektu līdzfinansējumiem. 2014.gadā kopējais finansējums ir 413 000, no kā NVO projektiem 18% (2 NVO projekti kopā 34 600 EUR, līdzfinansējumam 25 813 EUR) un LAPAS 14 000 EUR).

NAP nosaka divpusējā attīstības sadarbības finansējuma pieaugumu NVO projektiem un līdzfinansējumam. NAP netiek izpildīts.

Memoranda padomi lūdzam Ārlietu ministriju aicināt atzīt nevalstiskās organizācijas kā vienlīdzīgus partnerus attīstības sadarbības politikā un palielināt NVO pieejamo finansējumu, izpildot NAP.

2. Lielākā daļa finansējuma tiek sadalīta **bez konkursa un atklātiem kritērijiem.**

2016.gada plāna saskaņošanas procesā ĀM izziņā ir ietverusi kritērijus projektu iekļaušanai plānā bez konkursa, tomēr:

- 1) šie kritēriji nav ietverti nevienā tiesību aktā, tātad, nav saistoši trešajām personām;
- 2) par šiem kritērijiem nav notikusi diskusija. LAPAS konsultācijas ar biedriem apliecina, ka šos kritērijus nevar piemērot NVO.

Memoranda padomi lūdzam aicināt Ārlietu ministriju apspriest atklāti kritērijus projektu iekļaušanai plānā bez konkursa, nodrošinot, ka tie ir piemērojami arī nevalstiskajām organizācijām, kā arī iekļaut tos atbilstošā tiesību aktā.

3. Nevalstiskajām organizācijām attīstības sadarbības uzsākšanai ir nepieciešams **projektu konkurss ar nelielu finansējumu sadarbības uzsākšanai projektu izstrādei.**

ĀM labā prakse, atbalstot Rīgas Juridisko augstskolu ar sākotnējo finansējumu plašāka līdzfinansējuma piesaistei, pierāda, ka šāda pieeja ir turpināma un attiecināma arī uz NVO. Arī LAPAS īstenotais sub-grantings EYD2015 ietvaros

pierāda, ka nelieli granti ir efektīvi pilsoniskās sabiedrības projektu attīstīšanai, tālāk piesaistot līdz pat 90% līdzfinansējuma no citiem donoriem.

Memoranda padomi lūdzam Ārlietu ministriju aicināt izveidot nelielo grantu konkursu NVO projektu izstrādes uzsākšanai.

4. Nevalstiskās organizācijas efektīvi piesaista papildu projektu finansējumu no ārvalstu donoriem, tomēr ĀM budžetā ir **pieejami ierobežoti finanšu līdzekļi šādu projektu līdzfinansējumam**, tādējādi organizācijām nav paļāvības lielu attīstības sadarbības un globālās izglītības projektu izstrādē.

2014.gadā iesniegtais līdzfinansējuma pieprasījums bija divas reizes lielāks nekā ĀM pieejamais. 2015.gadā tika iesniegts mazāks pieprasījums nekā ĀM plānotais, jo bija pieejama SIF līdzfinansējuma programma, tika izmantotas citas iespējas (ĀM tiešfinansējums LAPAS), kā arī EK nebija noslēgusi jaunā perioda līgumus, tādējādi projektus konkursam nevarēja iesniegt. Šobrīd ir zināms, ka ir uzsākta vismaz 7 DEAR projektu īstenošana, kā arī izsludināts jauns projektu konkurss ar viena projekta apjomu 750 000 – 3 miljoni (10% līdzfinansējums).

Neatbalstot NVO kapacitāti piesaistīt ārvalstu donoru finansējumu, netiek atbalstīta pilsoniskās sabiedrības attīstība.

Papildus nav saprotams, kāpēc NVO projektiem līdzfinansējumam tiek piemērota konkursa pieeja, bet valsts pārvaldes un izglītības iestāžu projekti tiek finansēti bez konkursa.

Memoranda padomi lūdzam aicināt Ārlietu ministriju palielināt līdzfinansējuma apjomu, balstoties uz reālām ikgadējām NVO vajadzībām.

Informāciju sagatavoja:

Inese Vaivare, Latvijas Platformas attīstības sadarbībai (LAPAS) direktore (inese.vaivare@gmail.com)

Vairāk informācijas par LAPAS un 31 tās biedru NVO:

www.lapas.lv

FB: LAPAS_LV

Twitter: @LAPAS_LV